

Üdvözljük az energetikai szakértői bizottság néhány javaslatát

Az Energiapolitika 2000 Társulat állásfoglalása a vezetékes energiaellátás vizsgálatára létrehozott Kormány Bizottság jelentéséről, amely a www.portfolio.hu honlapon jelent meg.

Társulatunk évek óta sürgeti a nemzeti energiapolitika kidolgozását, amelynek alapjait is kidolgozta és ismertette a 7. Energiapolitikai Fórumon, 2006. február 14-én (www.enpol2000.hu). Sajnálattal állapítjuk meg, hogy ennek ellenére mindeddig nem került a parlament elé nemzeti energiapolitikai koncepció. Örömmel üdvözlünk minden olyan szakértői javaslatot, amely az általunk is fontosnak tartott energetikai kérdésekben — hacsak részben is — nemzeti, közösségi érdekű javaslatot fogalmaz meg. A Bizottság jelentésével kapcsolatos állásfoglalásunk a következő:

- Alapvetőnek tartjuk, és mélyen egyetértünk a Bizottság egyik kiinduló megállapításával, amely szerint **„az energiaellátás vizsgálatánál nem mellőzhetők a társadalmi vonatkozások”**.
- A földgázellátás biztonságának növelése érdekében egyetértünk a következőkkel: *„sürgősen szükséges a kereskedelmi gáztárolói kapacitás növelése (új tároló létesítése, ill. a meglévők bővítése), valamint az importvezetékek kapacitásbővítése”. A „stratégiai készletezést folyamatosan működő, kereskedelmi célokat is kiszolgáló tárolókban célszerű megvalósítani.” „Hosszabb távon szükséges az Ukrajnán áthaladó import mellett új import-beszállítási útvonal kialakítása”*. Álláspontunk szerint azonban egyértelműen a valódi forrás diverzifikációt biztosító EU projekteket (Nabucco, LNG) kell támogatni. Az alap energiahordozók ellátásbiztonságát az EU tagállamok közös összefogásával kell megoldani.

Társulatunk is fontosnak tartja a téli gáz-csúcsterhelés csökkentése érdekében olyan szabályozás kialakítását, ami a megszakítható és alternatív fogyasztókat ebben az időszakban más energiahordozó használatára és fokozott energiatakarékosságra ösztönzi, illetve kötelezi. Ezt az elvet a továbbiakban már az erőmű létesítési engedélyezésekor figyelembe kell venni.

- Kiemelten fontosnak tartjuk és egyetértünk a következővel: *„A Bizottság lát lehetőségeket a gázbeszerzési ár mérséklésére az EON Ruhrgas és az EON Földgáz Trade, valamint az EON Földgáz Trade és a GDF közötti szerződés árának felülvizsgálatával, továbbá a Gazprom magyar gázpiaci érdekeltségéhez kapcsolódó lehetőségek kihasználásával”*.
- Egyetértünk, és nagyon sajnálatosnak tartjuk a következő megállapítást: *„A szociális támogatási rendszer teljes kidolgozása nagy késedelembe van (tiszázatlanok az igénybevétel feltételei, a számlázás módja stb.), ami nagyon súlyos társadalmi feszültségekkel fenyeget”*. Álláspontunk szerint a fogyasztói árszínvonal mérséklése mellett változatlanul szükséges lenne az unió más államaiban is ismert **szociális tarifa** rendszer működtetése. Erre vonatkozó javaslataink honlapunkon olvashatók. (www.enpol2000.hu)
- Álláspontunk szerint a piacnyitás elsietett és megalapozatlan, hiszen a Bizottság is megállapítja: *„A korlátozott kínálat miatt sem az Európai Unióban, sem Magyarországon nem várható számottevő verseny kialakulása. Így illúzió lenne a piacnyitástól jelentős versenyt vagy az árak csökkenését remélni”*.
- Véleményünk szerint a villanypiac megnyitásának sincsenek meg a feltételei, amire a Bizottság jelentése is utal: *„A teljes piacnyitáshoz új törvényt kell alkotni, amelyhez még új végrehajtási rendeletek, szabályzatok és engedélyek tartoznak, ill. az érintett szolgáltatók körében vállalati-szervezeti átalakításokra is szükség lesz. Mindehhez a rendelkezésre álló idő nagyon rövid”*.
- Teljesen egyetértünk a következő megállapítással: *„A magyar energiaellátás nagyon erős importfüggése indokolja, hogy a villamosenergia-ellátás minél szélesebb energiabázisra (földgáz, atom, szén, megújuló) támaszkodjon”*. Szerintünk azonban a spontán piaci

folyamatok erre nem jelentenek megfelelő ösztönzést (lásd gázerőmű építési tervek). A piaci folyamatokat egyértelműen befolyásoló állami, hatósági előírásokra van szükség.

- Egyetértünk azzal, hogy *„a paksi atomerőmű üzemidejének meghosszabbítása a jelenlegi magyar energiapolitika egyik kulcskérdése”*.
- Egyetértünk azzal, hogy *az EU Bizottsággal folytatandó tárgyalásokon „a Kormánynak olyan megállapodásra kell törekednie, ami biztosítja a piaci verseny feltételeit, de nem okozza az áramárak jelentős növekedését.”* Szerintünk a megoldás az, hogy a hatósági ármegállapítást a háztartási fogyasztók számára a tervezett piacnyitást követően is fenn kell tartani. Az uniós irányelvekben elismert „egyetemes szolgáltatás” erre lehetőséget teremt. Önköltségen alapuló, maximalizált profitot tartalmazó árakat kell alkalmazni. Ehhez — Wiegand Győző különvéleményével egyetértve — nem szükséges az állami támogatást nem tartalmazó HTM-ek felszámolása, aminek végrehajtása jelentős villany áremelkedést okozna.
- A regionális kapcsolatok hasznosítását elsősorban nem regionális tőzsde, hanem két- és többoldalú rendszerközi megállapodások és on-line együttműködés révén látjuk kihasználhatónak, pld. a szabályozási teljesítmény tekintetében.
- Üdvözöljük, hogy *„A Bizottság többsége nem tartotta aktuálisnak a Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító tulajdonosi leválasztásának vizsgálatát.”* Annál is inkább, mivel a jelenlegi konstrukció teljes parlamenti egység eredményeként jött létre és a nemzeti érdeket jeleníti meg.
- Álláspontunk szerint a **megújuló energiaforrások** szerepe túlértékelt. Egyetértünk ezért a Bizottság erre vonatkozó megállapításával: *„A megújuló energiákra alapuló villamosenergia-termelést koordinálni kell a villamosenergia-rendszer üzemviteli lehetőségeivel (csatlakozási teljesítmény, tartalék kapacitás, rendszerszabályozás)”*.
- Álláspontunk szerint alaposan meg kell vizsgálni, hogy egy szivattyús tározós vízerőmű megépítése képes-e gazdaságosan elősegíteni az ország villamosenergia-ellátásának szabályozását és milyen finanszírozás mellett.
- Azzal is egyetértünk, hogy *„felülvizsgálandó a kapcsoltan, valamint a megújuló forrásokból előállított villamos energia támogatási rendszere”*. *„A jelenlegi, túlzottan magas dotáció torzítja a piacot és növeli a fogyasztói árakat”*. Szerintünk ez indokolatlanul nagy árat követel meg a fogyasztóktól.
- Álláspontunk szerint óvatosabban kell megítélni az energetikai célú intenzív nagyüzemi növénytermesztést. Az energia-transzformációs vizsgálatok azt mutatják, hogy ha ezeket az erősen kemizált és gépesített iparszerű mezőgazdaság állítja elő, akkor rendkívül nagy a termelés fosszilis energiaigénye, így akár — a teljes energiamérleget figyelembe véve — a fosszilis energiafelhasználás még növelhet is.
- Társulatunk is kiemelten fontos energiapolitikai célkitűzésnek tekinti az **energiatakarékosságot**. A Bizottság jelentésében szereplő területek mellett felhívjuk a figyelmet arra, hogy a legnagyobb megtakarítás az energiatermelésben és energiaátalakításban érhető el; ezért kulcskérdés az energiaátalakítások ilyen célú — nem kizárólag piaci alapú — befolyásolása. A fogyasztói oldalon az állami támogatást kizárólagosan a rászoruló lakossági fogyasztók megtakarításainak ösztönzésére javasoljuk fordítani.

Budapest, 2007. február 12.

**Energiapolitika 2000 Társulat
Elnöksége**